

ACORD

GOV/106/2010, de 25 de maig, pel qual es declara element festiu patrimonial d'interès nacional el Ball dels Pabordes de Sant Joan de les Abadesses.

Atès l'article 14.1 del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya, que disposa que el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació ha d'iniciar d'ofici la declaració de les festes i dels elements festius patrimonials o tradicionals d'interès nacional, a proposta de la Direcció del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana;

Atesa la Resolució del conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, d'11 de desembre de 2009, per la qual s'incoa expedient per a la declaració com a element festiu patrimonial d'interès nacional el Ball dels Pabordes de Sant Joan de les Abadesses;

Atès que el Consell de la Cultura Popular i Tradicional va emetre informe favorable sobre l'expedient de declaració el 18 de gener de 2010;

Vistes les alegacions presentades per les persones interessades, les quals han estat favorables a la classificació;

D'acord amb l'article 6 de la Llei 2/1993, de 5 de març, de foment i protecció de la cultura popular i tradicional catalana i de l'associacionisme cultural, i l'article 15 del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya;

A proposta del conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, el Govern

ACORDA:

- 1 Declarar element festiu patrimonial d'interès nacional el Ball dels Pabordes i definir-ne les característiques, que consten a l'annex.
- 2 Inscriure la declaració de l'element festiu al Catàleg del Patrimoni Festiu de Catalunya.
- 3 Publicar íntegrament aquest Acord al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, de conformitat amb el que preveu l'article 15.2 del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya, i notificar-lo a les persones o entitats responsables de l'organització de la festa o dels elements, a l'ajuntament i al consell comarcal corresponents.
- 4 Contra aquest Acord, que exhaureix la via administrativa, es pot interposar recurs potestatiu de reposició davant el Govern de la Generalitat de Catalunya en el termini d'un mes, o bé recurs contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en el termini de dos mesos, a comptar, en tots dos casos, de l'endemà de la seva publicació al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* o de l'endemà de la notificació corresponent.

Barcelona, 25 de maig de 2010

LAIA BONET RULL
Secretària del Govern

ANNEX*Característiques de l'element festiu***EL BALL DELS PABORDES**

Inicialment la Festa Major de Sant Joan de les Abadesses se celebrava el 24 de juny en honor a Sant Joan Baptista, però durant l'any 1655 es va passar a celebrar el segon diumenge de setembre en honor al Santíssim Misteri.

El Ball dels Pabordes, d'origen religiós però d'arrelament profundament popular, s'ha mantingut al llarg dels anys amb una característica ben pròpia: ser un ball que té com a essència el seu caràcter senyorial. La voluntat de mantenir la tradició del ball queda palesa amb el procés de reorganització en què el 23 de juny de 1934 fou aprovat el reglament pel qual s'hauria de regir a partir de llavors. Aquest reglament en conté una descripció ben detallada i s'ocupa de tots els aspectes del ball, la indumentària i la música.

A Sant Joan havien tingut molta importància els diferents gremis, sobretot el dels mestres paraires. Aquests gremis, com era habitual, s'encarregaven de protegir i regular la producció manufacturera dels seus associats. L'organització de les activitats religioses i lúdiques anava a càrrec de les confraries respectives, les quals es van consolidar al segle XVIII com a autèntiques impulsores del ball. Hi havia diverses confraries, amb diferents advocacions, i cadascuna d'aquestes tenia la seva festa patronal en la qual els pabordes, és a dir, els encarregats de la festa, ballaven un mateix ball. Cada confraria donava un nom diferent al ball; així, la Confraria del Santíssim Misteri, formada per famílies notòries de la vila, l'anomenava Ball dels Pabordes. Els pabordes feien un acapte que s'anomenava llevant de taula i que servia per sufragar les despeses de la festa.

El Ball dels Pabordes és interpretat a la plaça Major de Sant Joan de les Abadeses durant la Festa Major del Santíssim Misteri, que s'escau el segon diumenge de setembre, el diumenge a la tarda i el dilluns al vespre. També es balla en comptades ocasions extraordinàries a la vila, amb motiu d'actes assenyalats, i encara més excepcionalment fora de Sant Joan. El ball és executat per quatre parelles que vesteixen la indumentària senyorial pròpia.

Prèviament al ball té lloc el passant: els quatre pabordes es reuneixen a la plaça Major i, precedits per la cobla i pel paborde major, es dirigeixen al domicili de cada una de les pabordesses mentre la cobla interpreta la *Marxa de les pabordesses*. Arribats al domicili, el paborde puja a la casa i surt al balcó amb la pabordessa per escoltar la serenata que interpreta la cobla. Una vegada s'ha fet el mateix amb la resta de pabordesses, la comitiva torna a la plaça Major, on és rebuda a la Casa de la Vila. Tot seguit s'inicia el ball, que consta de quatre parts: salutació, ventalls, alfàbrega i morratxes. Cada part està precedida d'un preludi que consisteix en un passeig al voltant de la plaça en el qual els homes marquen el compàs i les dones els tres temps de cada compàs. Durant la salutació, una de les parts menys restaurades del ball, els balladors saluden les autoritats i el poble, i finalitza amb la salutació entre paborde i pabordessa. A la segona part, els pabordes obsequien les pabordesses amb un ventall, i a la tercera part, les pabordesses corresponen a l'obsequi dels pabordes amb rams d'alfàbrega. En el darrer ballet, les morratxes, cada paborde fa gala, és a dir, ruixa amb aigua de roses la seva pabordessa, després les altres pabordesses i, finalment, el poble assistent. El ball acaba amb la salutació de comiat.

(10.139.015)

